Szakmai beszámoló

Pályázó: Országos Közgyűjtemények Szövetsége

Pályázati téma: A Petőfi 200 Ideiglenes Kollégium tevékenységéhez kapcsolódó közgyűjteményi és közművelődési fejlesztések, pályázatok szakmai koordinátori feladatainak ellátása, a pályázók szakmai tevékenységének segítése.

Altéma: 690133/5
Pályázati azonosító: 690133/00001
A pályázat időtartama: 2022. január 1-2024. 11.30.
Támogatási összeg: 70 000 000 Ft

A 200 év Petőfivel című program elindulása és szakmai hátterét biztosító körülmények

Az Országos Közgyűjtemények Szövetsége az NKA Petőfi 200 Ideiglenes Kollégiuma meghívásos pályázata keretében felkérést kapott, hogy legyen szervezője, koordinátora a kollégium által közgyűjteményi és közművelődési területen meghirdetett pályázatoknak.

A feladat megvalósítása érdekében az OKSZ egy előkészítő szakértői testület hozott létre. amelynek tagjai: dr. Bereczki Ibolya (ügyvezető titkár – Országos Közgyűjtemények Szövetsége), Czékmány Anna (főosztályvezető, múzeumpedagógus – Petőfi Irodalmi Múzeum), E. Csorba Csilla (tiszteletbeli főigazgató – Petőfi Irodalmi Múzeum, dr. Csorba László (tiszteletbeli főigazgató – Magyar Nemzeti Múzeum, egyetemi tanár, történész, az MTA doktora, később a Budapesti Történeti Múzeum főigazgatója), dr. Fabényi Julia (igazgató – Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum, 2020-2021-ben az Országos Közgyűjtemények Szövetségének elnöke), dr. Fónagy Zoltán (történész), dr. Hermann Róbert (történész, a Hadtörténeti Intézet és Múzeum tudományos helyettese,), dr. Kalla Zsuzsa (főigazgatóhelyettes – Petőfi Irodalmi Múzeum, Kispálné dr. Lucza Ilona (a Petőfi Emlékház és Múzeum, Kiskőrös nyugalmazott igazgatója) , dr. Lakner Lajos (tudományos igazgatóhelyettes – Déri Múzeum), dr. Németh György (főlevéltáros – Magyar Nemzeti Levéltár – Országos Levéltár), dr. Török Petra (általános igazgatóhelyettes, majd főigazgató – Petőfi Irodalmi Múzeum), Varga Benedek (igazgató – Magyar Nemzeti Múzeum – Semmelweis Orvostörténeti Múzeum) és dr. Miklós Zoltán (igazgató, Haáz Rezső Múzeum, Székelyudvarhely).A szakértői bizottság feladata a tematikus évad üzenetének, célcsoportjainak és elvárt hatásának meghatározása volt. Ennek kiindulópontja a korszak történeti folyamatainak értelmező áttekintése és azoknak a jelen perspektívájából való összefoglalása volt. A szakértői bizottság elképzelése az

petofi200oksz@gmail.com • +36 30 655 2532 • 2000 Szentendre, Sztaravodai út 75.

emlékév céljáról motorja és segítője lett a konkrét programsorozat megtervezésének, és a forrásokra pályázók számára is fontos támpontokat nyújtott, hiszen számtalan, ezekre a meghatározásokra alapuló program felhívása jelent meg a pályázatok körében. A szakértői anyag első változata 2021 tavaszán elkészült, és kiindulópontja lett a Petőfi 200 Ideiglenes Kollégium nyílt pályázati felhívásainak. 2021 novemberétől 2022 év elejéig megtörtént a szakértői anyag aktualizálása és kiegészítése további konkrét, az emlékév során más területeken megvalósítható tevékenységekkel.

A kibővített szakértői testület javaslatokat tett az NKA ideiglenes kollégiuma célzott pályázati kiírásai, nyílt és meghívásos pályázati felhívásai számára. A titkárság (ld. lentebb) feladata a pályázati felhívások megjelenését követően szakmai információs napok elektronikus felületen történő megszervezése, valamint a pályázók számára információ nyújtás az OKSZ honlapján, valamint elektronikus levelezés útján volt.

Az OKSZ keretein belül megalakított, 2024 november 30-ig folyamatosan működő titkárság dolgozott, amelynek létszáma 5-6 fő volt. A projekt vezetője dr. Fabényi Julia, a projekt koordinátora dr. Bereczki Ibolya, a projekt asszisztense Kalló Regina, a projekt gazdasági munkatársai Czikora Erzsébet és Bagyó Kinga. Az iroda főként telefonon és elektronikus levelezésben tartotta a kapcsolatot a szakértőkkel, ám egymással állandó kapcsolatban állnak, a projekt vezetője, az asszisztens és a kommunikációs munkatárs főként otthoni munkavégzéssel látta el munkáját, ám a többi munkatárs az OKSZ székhelyén, 2000 Szentendre, Sztaravodai út 75.-ben dolgozott. 2022-ben a program szakmai felügyeletét dr. Szabó Csaba, 2023-ban dr. Cseri Miklós, 2024-ben Demeter Szilárd, az OKSZ soros elnökei látták el. A projekt egészéről adjuk közre tájékoztató kiadványunkat.

A tevékenység megvalósításához kapcsolódó szakmai értékelés és a megvalósított programok leírása

Első szakmai előértékelés

Az első szakmai előértékelés 2021 decemberétől 2022 első feléig zajlott 12 szakértő bevonásával. A szakértők főként a szakmai bevezető elkészítői körül kerültek ki, ám új munkatársak bevonása is megtörtént a pályázati anyagok témájának függvényében. A szakértők: dr. Bereczki Ibolya, Czékmány Anna, Csorba Csilla, Dabi-Farkas Rita (múzeumpedagógus – Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum), dr. Fabényi Julia, dr. Hermann Róbert, dr. Katona Júlia (tudományos titkár - Iparművészeti Múzeum, az NKA Múzeumi Kollégiumának tagja), Készman József (főosztályvezető – Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum), dr. Kalla Zsuzsa, dr. Lakner Lajos, dr. Miklós Zoltán (igazgató – Haáz Rezső Múzeum) és

petofi200oksz@gmail.com • +36 30 655 2532 • 2000 Szentendre, Sztaravodai út 75.

Németh György. A pályázatok elővéleményezését önállóan végezték a szakértők, a beosztást is saját maguk alakították. Ebben a pályázati szakaszban a szakértők összesen 202 darab előértékelést készítettek el, amelyet az asszisztens rendszerezett formában továbbított a kollégiumi referens számára. Az előértékelés hasznosságát bizonyítja, hogy a 2022. március 1-én megtartott ülésen a Kollégium képviselői is pozitívan értékelték a döntések alapos előkészítését.

Szakmai bevezető és előértékelési egyeztetés

A közösen kialakított programot a szakértői bizottság 2022. március 1-én aktualizálta a Ludwig Múzeumban, ahol a már beérkezett pályázatokból levont következtetések alapján egyéb szakmai ajánlásokat és követendő módszereket alakítottak ki. (A frissített ajánlás itt elérhető: https://www.oksz.eu.com/sites/default/files/200_ev_petofivel_oksz_2022.pdf). Az esemény belső munkamegbeszélés formájában történt. A részvevők a kiterjesztett szakmai véleményezők és a szakmai bevezetőnek az aktualizálásában érintett szakértők, a Kollégium képviselői és a projekt asszisztens jelenlétében személyesen zajlott, fénykép- vagy videofelvétel nem készült róla. A jelenlévők: dr. Fabényi Julia, dr. Lakner Lajos, dr. Katona Júlia, Czékmány Anna, Dabi-Farkas Rita, Készman József, dr. Bereczki Ibolya, Varga Benedek, E. Csorba Csilla, dr. Kalla Zsuzsa, Kispálné dr. Lucza Ilona, dr. Csorba László, dr. Török Petra, Csiszér Dóra és Kalló Regina, elektronikus hírközlő eszköz útján dr. Szabó Csaba, dr. Hermann Róbert és dr. Miklós Zoltán.

Információs fórum

Az OKSZ a *Petőfi Emlékévhez kapcsolódó közösségi kulturális tevékenységek és események megvalósítására* elnevezésű, 2022. április 26-án indított nyílt felhívású pályázatra információs napot hirdetett (meghívó itt: https://www.oksz.eu.com/sites/default/files/meghivo_petofi_200.pdf) 2022. május 11. 10.00-12.30 között 30 fő online részvételével az OKSZ és a Nemzeti Művelődési Intézet NKKft közösen megtartotta az első információ napját 2022-ben. Az eseményről felvétel nem készült.

Második szakmai előértékelés

Az OKSZ a *Petőfi Emlékévhez kapcsolódó közösségi kulturális tevékenységek és események megvalósítására* elnevezésű, 2022. április 26-án indított nyílt felhívású pályázathoz kapcsolódóan a program szakmai koordinációjára felkért szakmai szervezetként az Országos Közgyűjtemények Szövetsége és a Nemzeti Művelődési Intézettel (NMI) közösen szakmai előértékeléssel segítette a Kollégiummunkáját. Az első szakmai elővéleményezéshez hasonlítva lényegesen megnőtt a szakértők száma: 28 fő vett részt a két hónapon keresztül tartó véleményezési időszak

petofi200oksz@gmail.com • +36 30 655 2532 • 2000 Szentendre, Sztaravodai út 75.

munkájában. Az OKSZ oldaláról a szakértők főként az első véleményezési szakaszban már gyakorlatot szerzett kollégák közül kerültek ki, ám új szakértők bevonása is megtörtént a pályázati anyagok témájához igazodva.

Az NMI részéről a szervezet akkori szakmai igazgatója, Szedlacsek Emília segítségével 13 fő kapcsolódott be a közös munkába. A szakértők: Angyal László (megyei igazgató - Nemzeti Művelődési Intézet Hajdú-Bihar Megyei Igazgatóság), dr. Bereczki Ibolya, Czékmány Anna, Czipperer Zsófia (megyei igazgató - Nemzeti Művelődési Intézet Pest Megyei Igazgatóság), Csibor Márton (megyei igazgató - Nemzeti Művelődési Intézet Békés Megyei Igazgatóság), E. Csorba Csilla, Dabi-Farkas Rita, Dr. Baloghné Uracs Marianna (megyei igazgató - Nemzeti Művelődési Intézet Veszprém Megyei Igazgatóság), Éles Krisztina (megyei igazgató - Nemzeti Művelődési Intézet Vas Megyei Igazgatóság) dr. Fabényi Júlia, dr. Hermann Róbert, Hornyák-Pálmai Éva (megyei igazgató - Nemzeti Művelődési Intézet Komárom-Esztergom Megyei Igazgatóság), Káldy Mária (főtanácsadó – Szabadtéri Néprajzi Múzeum - Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ), Kuti Imréné (megyei igazgató - Nemzeti Művelődési Intézet Tolna Megyei Igazgatóság), dr. Lakner Lajos, Matyasovszky Margit (megyei igazgató - Nemzeti Művelődési Intézet Zala Megyei Igazgatóság), dr. Miklós Zoltán (múzeumigazgató, Haáz rezső Mzeum, Székelyudvarhely), Nagy Edina (megyei igazgató - Nemzeti Művelődési Intézet Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Igazgatóság), Novák Irén (megyei igazgató - Nemzeti Művelődési Intézet Pest Megyei Igazgatóság), Pető Lilla (hálózati központvezető - Nemzeti Művelődési Intézet), Rónyai László (megyei igazgató - Nemzeti Művelődési Intézet Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Igazgatóság), Szatmári Csilla (osztályvezető és művelődésszervező – Móra Ferenc Múzeum), Szu Annamária (Szabadtéri Néprajzi Múzeum - Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ), Tóthné Boda Éva (megyei igazgató - Nemzeti Művelődési Intézet Győr-Moson-Sopron Megyei Igazgatóság), Valachi Katalin (igazgató – Művészetek Háza Kulturális Központ és Városi Könyvtár).

A véleményeket a szakértők az OKSZ által elkészített Google Drive-felületre önállóan töltötték fel, a vélemények beosztását a szakértők saját szakterületük szerint alakították. Jelen pályázati szakaszban a szakértők összesen 668 darab előértékelést készítettek el, melyeket 2022. szeptember közepén továbbított az OKSZ irodája az NKA részére. Mivel további nyílt pályázati kiírások nem történtek az NKA Petőfi 200 Ideiglenes Kollégiumában, így a megelőző év ezekkel kapcsolatos szakértői előkészítői, tájékoztatói és előértékelői feladatai lezárultak. A projekt további részében jelentősen nagyobb hangsúlyt kaptak a kommunikációs, közreadási feladatok, amelyek a szakmai munka átszervezését, illetve a

petofi200oksz@gmail.com • +36 30 655 2532 • 2000 Szentendre, Sztaravodai út 75.

költségvetés módosítását is igényelték. Ezeket az alábbiakban mutatom be. Az első részbeszámoló időszakában a kiírások tartalmi kereteit, a szakértői anyagok elkészítését, az információs napokat a pályázók segítésére, majd az előértékelői rendszer kialakítását és működtetését állítottuk munkánk középpontjába, a 2022. szeptember 16-2023. május 24. között időtartam alatt tervezett, de alapvetően új tevékenységek indultak el, illetve fejeződtek be. A projekttevékenység valamennyi területén elértük a tervezett célokat, időarányos volt a teljesítés, és a kommunikációs munkánkban jelentős többletértéket is létrehoztunk.

Szakmai beszámolók előértékelése

A korábbi értékelési szakasz bővült és teljesedett ki a projekt harmadik, 2024. november 30-ig meghosszabbított időszakában. A hosszabbítás oka az újonnan kapott koordinátori feladat, amely a lezárult, szakmai beszámolót benyújtott pályázatok tartalmának szakmai előértékelése volt. Ebben a munkában összesen 11 fő vett részt, akik összesen mintegy 330 beszámolót értékelését végezték el 2024. november 30-ig.

Kiállításdokumentációs munkálatok

Az Országos Közgyűjtemények Szövetsége honlapján – https://oksz.eu.com/online-exhibit/ – elérhető első interaktív, virtuális kiállítás a reformkor két meghatározó gondolkodója, Petőfi Sándor és Erdélyi János kapcsolatát mutatja be. A *Petőfi & Erdélyi* címet viselő, a felvidéki Nagykapos és Vidéke Társulás virtuális kiállítása összegyűjtötte azokat a közös pontokat és kapcsolódásokat, amelyek a nemzet költőjét és a köztiszteletben álló irodalomkritikust az Ung-vidékhez és a Bodrogközhöz kötik. A Petőfi 200 emlékév keretein belül megvalósult tárlat fókuszában a költészet népi gyökerekhez való visszatérése áll, aminek Petőfi a legfőbb képviselője, Erdélyi pedig a megálmodója volt.

Az irodalom mellett az emlékévben a kortárs művészet is izgalmas kísérletet tett arra, hogy Petőfihez kapcsolódjon. A Ludwig Múzeum virtuális tárlata, az *Előhívás/Emplotment* a művészet és a trauma összefüggésein keresztül világította meg a költő örökségét. A kiállítás átjárhatóvá teszi a trauma fogalmát, ily módon néhány kevésbé magától értetődő traumaforrást is láthatunk a jelenség

petofi200oksz@gmail.com • +36 30 655 2532 • 2000 Szentendre, Sztaravodai út 75.

hétköznapi aspektusait előtérbe helyezve. A tárlaton ezen kívül lényeges szempont az egyén közösségi érdekeket képviselő szerepvállalása. A kiállítás azt vizsgálta, hogy az utóbbi két-három évtizedben hogyan változott meg a művész részvétele a trauma felmutatásának és feldolgozásának folyamataiban, milyen új megközelítési módok és szempontok merültek fel a különböző művészeti gyakorlatokban. A kiállítás elsősorban platformot nyújt, amely nem traumatikus élmények és tragikus események ábrázolására törekvő műveket mutat be, hanem olyan alkotói folyamatokat helyez fókuszba, amelyek a művészetet a feldolgozás egyik lehetséges aktív eszközeként használják. A kiállítás közvetve kapcsolódott Petőfi Sándor emlékéhez, azzal, hogy a trauma és a művészet összefüggésében értelmezte az egyén örökségét is érintő személyes sorsát, a közösségi és történelmi veszteségekkel együtt.

Az OKSZ honlapján elérhető online exhibit készült az Evangélikus Országos Múzeum: *A mi Sándorunk?* – *Petőfi az evangélikus oktatás útvesztőiben* címet viselő, a költő diákéveit bemutató kiállításáról. A kisajátítás szándéka nélkül a tárlat az ifjú Petőfit állítja középpontba – azt a gyermeket és fiatalembert, aki néhol viszontagságos tanulmányokon, magánéleti megrázkódtatásokon keresztül jutott el odáig, hogy születése után kétszáz évvel is egyik legmeghatározóbb költője legyen a magyar irodalomnak. A mi Sándorunk nem lehet a mi Petőfink, hiszen iskolás éveiben még a Petrovics nevet viselte, és a mi Petőfink – akiről mintegy 2800 utcát neveztek el az országban, akinek a neve elsőként ugrik be, ha hirtelen egy költő nevet kell mondani, akinek verseit legtöbben tudják idézni, aki körül a legtöbb rétegű, legszínesebb kultusz épült, választott nemzetéé, mindnyájunké.

A Petőfiről elnevezett utcák lakóinak mindennapjaiba enged bepillantást a Pictoral Collective dokumentarista fotós csapat és a Robert Capa Kortárs Fotográfiai Központ Petőfi bicentenáriumi kiállítása online exhibit formában. Ha ellátogatunk egy vidéki magyar településre, majdnem biztosak lehetünk abban, hogy még a legkisebb faluban is végigsétálhatunk egy Kossuth vagy egy Petőfi utcán. Magyarországon a legtöbb utcát Petőfi Sándorról nevezték el, szám szerint pontosan 2800 utca viseli a szabadságharcos költő nevét. Fontos tudni a költőről, hogy életének rövid, 26 éve alatt ő maga is sokat utazott, bejárta a reformkori Magyarország szinte teljes területét. Vajon, ha most elindulna, milyennek látná a mai Petőfi utcák lakóit? Hogyan írna róluk? – A tárlat lehetőséget ad arra, hogy virtuálisan fedezzük fel a képkockákon visszaköszönő mai magyar valóságot.

Virtuálisan megtekinthető az egri Dobó István Vármúzeum *Érzelmek hullámhosszán – Petőfi Sándor költői világa és a romantika festészete*

petofi200oksz@gmail.com • +36 30 655 2532 • 2000 Szentendre, Sztaravodai út 75.

Magyarországon (1820–1870) című, közel száz festményt felsorakoztató kiállítása. Európában a romantika kora a polgárosodás, az egyéni alkotói szabadság megszületésének, az önkifejezés igényének kezdeti időszaka volt, ahol kiemelt jelentőséget kapott a művész magánya, olykor a világból való menekülésvágya, de nyitott volt a társadalmi változások iránt is. Ilyen történelmi közegben nőtt fel és lett tevőleges alakítója korának a kétszáz éve született Petőfi Sándor – akinek személye köré a kiállítás szerveződik. A tárlat fő koncepciója a képzőművészet és az irodalom összefüggéseinek bemutatása. A koncepcióban többek között: Lotz Károly, Than Mór, Székely Bertalan, Benczúr Gyula, Kovács Mihály, Id. Markó Károly, Munkácsy Mihály, Zichy Mihály és Orlai Petrich Soma festményei hozzák közelebb a magyar reformkor időszakát. A kiállítás tematikája jól szemlélteti, hogy ez az irodalomban és képzőművészetben is meghatározó korszak milyen üzenetekkel szól a 21. század emberéhez.

A Janus Pannonius Múzeum virtuális tárlata modern megközelítésben ad körképet a Petőfi korabeli kultúráról Pécsett. A tárlat fókuszában 1848/49 felgyorsult eseményei állnak. Megtudhatjuk, hogyan élték meg a szabadságharc rövid időszakát pécsi elődeink, amely ezáltal visszarepít a Somogy-megyei nagyváros forradalmi hangulatába. A látogatók a Janus Pannonius Múzeum gazdag írásos emlékgyűjteményén keresztül fedezhetik fel újra az európai és hazai reformkori sajátosságokat. A *Hűséggel és bátorsággal* című interaktív kiállítás első része a reformkorra fókuszál, történelemi változásokon keresztül mutatja be az Európában és hazánkban zajló folyamatokat, illetve Pécs városának szerepét, helyzetét a reformkori Magyarországon.

Petőfi Sándor otthon érezte magát a Kiskunság vidékén. Ehhez kapcsolódva a költő szülővárosa azóta is példaértékű módon állít emléket híres szülöttének. A bicentenáriumi emlékévben lehetőség nyílt a kiskőrösi Petőfi Szülőház és Emlékmúzeum: *Költőnek szült anyám!* címet viselő kiállításának digitalizációjára is. Petőfi Sándor szülőháza 1880 óta látogatható, az első magyar irodalmi emlékház, történelmi emlékhely. Az 1780-as években épült hagyományos alföldi parasztházat Petrovics István, a költő édesapja bérelte 1822–24 között. A kiskőrösiek szívükön viselték a ház sorsát, és hely hamar a kultusz helyszínévé vált. Jókai Mór kezdeményezésére 1861-ben márványtáblával jelölték meg az épületet, ugyanebben az évben elkészült a világ első köztéri Petőfi-szobra, ami jelenleg a ház udvarán áll.

Az OKSZ honlapján elérhető záró online exhibit, a koltói Teleki-kastély – Petőfi Sándor Múzeum *„Sorsom megáldott boldog szerelemmel”* címet viselő

petofi200oksz@gmail.com • +36 30 655 2532 • 2000 Szentendre, Sztaravodai út 75.

bicentenáriumi tárlata. A Júlia gyönyörű szavait címként viselő tárlat tanúskodik a fiatalasszony érzéseiről. Petőfi Sándor és Szendrey Júlia 1847. szeptember 8-án kötött házasságot Erdődön. A korban ritkaságnak számító, a várkisasszony és a mezővárosi gyökerekkel rendelkező költőnek a rangbéli különbség ellenére megkötött frigye a magyar irodalom egyik legromantikusabb szerelmi házasságaként él ma is a köztudatban. Koltói szép napjaik alatt Petőfi és Júlia egymás alkotótársaivá is váltak. A tárlat ebbe a különleges művészi kapcsolódásba nyújt bepillantást a házaspár Koltón született szövegein keresztül.

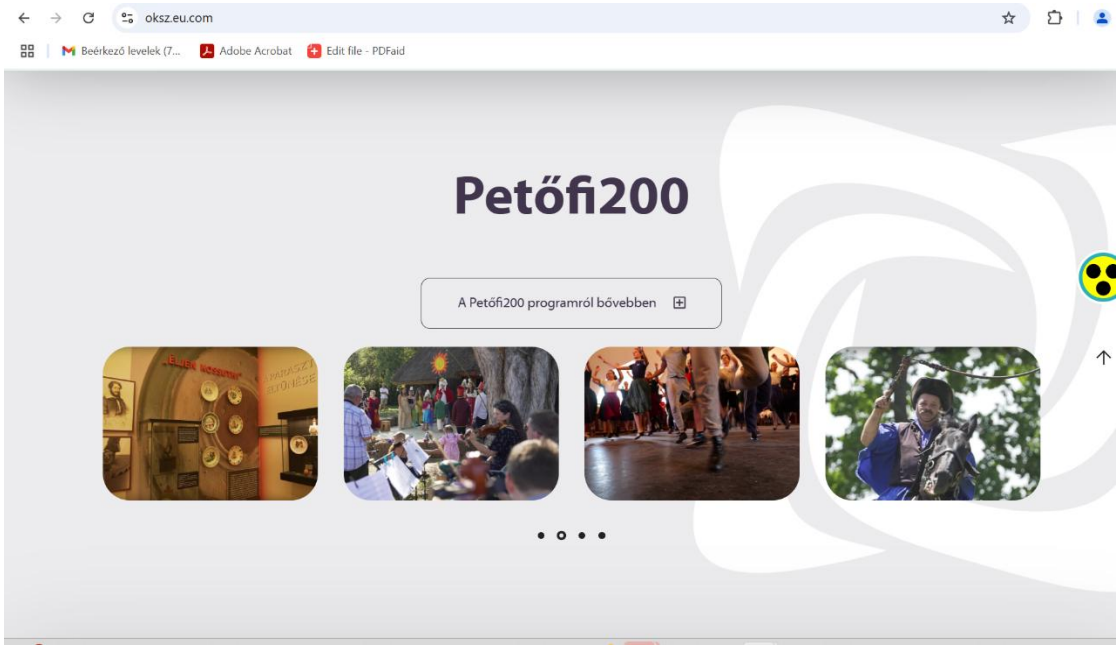
Dokumentáció: kommunikációs célú filmek készítése

A projekt célja volt, hogy az emlékév keretében, az NKA Petőfi 200 Ideiglenes Kollégiuma által támogatott programok eseményei archiválásra kerüljenek, de ezen túl a megvalósító közösségek, az események résztvevői, és a későbbi érdeklődők számára is elérhetőek legyenek. Ezért különböző típusú kisfilmek forgatására kötöttünk szerződést ajánlata alapján az Allset Media Kft-vel 2023.02.14-én kommunikációs célú filmek forgatására. Az Országos Közgyűjtemények Szövetsége megbízásából tizennégy kisfilmet forgattak az emlékév különböző tematikájú kiemelt eseményeiről.

A PS 200 emlékévet népszerűsítő filmek szintén elérhetőek az OKSZ honlapján, illetve YouTube csatornáján. Egy példa: https://www.youtube.com/watch?v=jmOTTzmAv2w.

Az elsők között készült kisfilm a Petőfi Irodalmi Múzeum nagy népszerűségnek örvendő Petőfi busz elnevezésű országjáró vándorkiállításából. 2023. március 3-4. között Nagykőrösön és környékén kapta lencsevégre filmes stábunk az ott állomásozó Petőfi buszt. A Petőfi Irodalmi Múzeum szakmai támogatásával megvalósult kezdeményezés meghívást kapott a Kárpát-medence számos magyarlakta közösségétől, így menetrendje elég hamar be is telt. A Petőfi-busz kifejezett célja volt az anyaországi közösségeken kívül eljutni a határon túli, erdélyi, partiumi, felvidéki, kárpátaljai és drávaközi magyar városokba is. Az interaktív tárlaton felidézték Petőfi múltjának állomásait, és ezen keresztül a jövő lehetőségei. A busz kiállítás elsősorban gyerekcsoportok számára készült, de családoknak és egyéni látogatóknak is lehetősége nyílt betekinteni a költő életútjába. A Petőfi buszról készült kisfilm megtekinthető az Országos Közgyűjtemények Szövetsége YouTube csatornáján és a szövetség honlapján. (www.oksz.eu.com)

petofi200oksz@gmail.com • +36 30 655 2532 • 2000 Szentendre, Sztaravodai út 75.

Nagykörös városa egy második kisfilm témájának is otthont adott, ugyanis 2023-ban itt került sor a XV. Kárpát-medencei Magyar Középiskolai Arany János Balladamondó Versenyre. Nagykőrös 1982 óta őrzi Arany János emlékét a költő tiszteletére rendezett balladamondó versennyel. A 2023. március 3-4. között tartott megmérettetésen középiskolás diákok vehettek részt Magyarországról és a Kárpát-medence határon túli magyar közösségeiből. Nagykörös városa Arany János és Petőfi Sándor barátságának Az én Petőfim címet viselő rendhagyó szabadtéri kiállítással állított emléket, amelyet a balladamondó verseny mindkét napján megtekinthettek a látogatók.

A jubileumi emlékévben kiemelt esemény volt a Szabadtéri Néprajzi Múzeum – Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ (MOKK) Együttható! Közösségi Múzeum díjátadó és konferencia elnevezésű rendezvénye, amelyről szintén elérhető videós tartalom kisfilm formájában. A díjat olyan intézmények kapják, akik bevonják munkájukba a civil szervezeteket, a helyi lakosságot és egyéb partnereket, ezáltal is hozzásegítve a múzeumot a közösségi alapú működéshez. A 2023-as rendezvény fókuszában a közösségi értékek és a társulás megtartó ereje álltak. A Közösségek Hete programsorozat keretében megvalósuló, évente megrendezésre kerülő konferencia és díjátadó 2023-ban szervesen kapcsolódott a Petőfi bicentenáriumhoz. A konferencia tematikáinak címét is Petőfi idézetek adták, a tartalom pedig az Országos Közgyűjtemények Szövetsége által megfogalmazott *200 év Petőfivel* programterv javaslatai mentén alakult. A közösségek összetartó

petofi200oksz@gmail.com • +36 30 655 2532 • 2000 Szentendre, Sztaravodai út 75.

erejére jó példa az a Petőfi és kortársai által képviselt nemzeti identitás, amely a reformkorban is jelen volt.

A bicentenáriumi programok keretében Esztergom városában kultúrtörténeti emléksétára is sor került Petőfi Sándor emlékére. A Közösségek Hete országos programsorozat keretein belül megvalósult eseményről készült kisfilmből kiderül, hogy a séta Petőfi költészete, a mozgás öröme és a Duna festői hangulata köré fonódott. A sétálók többek között meglátogatták azt a helyet, ahol Petőfi nagy valószínűséggel találkozott Pató Pál úrral, akiről későbbi, ismert verse született, illetve arra is választ kaptak, hogy milyen szerepet is töltött be Petőfi Sándor barátja, Váradi Antal esküvőjén. A séta végén színészek előadásban Petőfi Sándor néhány verse is elhangzott.

Hortobágy Község Önkormányzata 2023. június 3-án rendezte meg a "Befordultam a konyhára" elnevezésű, a Petőfi emlékévhez kapcsolódó főzőversenyét. A rendezvényről készült kisfilmből megtudjuk, hogy a street food fesztivál résztvevőinek egy Petőfi és kora által inspirált ételt kellett bemutatniuk. A kihívásra a Kárpát-medence magyarlakta, határon túli területeiről is neveztek. A megmérettetés ötvözte a tradicionális hortobágyi, magyar ízeket a modern, 21. századi fogásokkal. Hortobágy község ezzel a rendezvénnyel is bizonyította, hogy számára fontos Petőfi Sándor öröksége. A megvalósult rendhagyó főzőversennyel is a hortobágyi pusztákon vándorló költőóriás emlékezetének egy másik arcát ismertették meg a nyilvánossággal.

Székesfehérvár Petőfi Sándor születésének 200. évfordulója alkalmából a költő vándorszínész múltja előtt tisztelgett. A Pönögei Kis Pál Vándorszínjátszó Fesztivál a székesfehérvári Szabad Színház és a Vörösmarty Színház szervezésében valósult meg 2023. június 8-10 között. Ki is volt az a Pönögei Kis Pál? Hát maga Petőfi. A korabeli feljegyzésekből tudjuk, hogy a költő a magyar koronázó városban játszott színészként Szabó János társulatában, többek között Pönögei Kis Pál álnéven is. A Szabad Színház egy interaktív program keretében hozta közelebb a folyton úton lévő komédiások világát a Legyél Te is Vándorszínész! címet viselő előadással. A rendezvényen Az én Petőfim diákpályázatra beérkezett nyertes, multimédiás alkotásokat is levetítették, valamint volt nevezési lehetőség a Petőfi Improvizációs Fesztiválra, ahol a színészi ambíciók kamatoztatása került fókuszba.

Emlékkonferenciával tisztelgett Petőfi Sándor bicentenáriuma előtt a Békés vármegyei Mezőberény. Az eseményről készült kisfilmből kiderül, hogy a költő többször is járt a településen, Orlai Petrich Soma édesapjának házában

petofi200oksz@gmail.com • +36 30 655 2532 • 2000 Szentendre, Sztaravodai út 75.

vendégeskedve, amely épület helyén ma a Városháza áll. Mezőberényben minden évben megemlékeznek Petőfi Sándorról, így a jubileumi évforduló kapcsán a helyi Petőfi kultuszhoz hűen, méltó módon állítottak emléket a 200 éve született költőóriásnak. Az Orlai Kulturális Központ közreműködésével megszületett egy Petőfi útvonal, amely Petőfi életének részeleteibe enged bepillantást. A szlovák, magyar és német hagyományokkal rendelkező település Orlai Petrich Soma szülőhelye, aki Petőfi másodunokatestvére és jó barátja volt. Orlai több képet is festett Petőfiről, barátja korai halála után, tovább élt munkásságában a költő öröksége, amely a művészeten keresztül történő társadalmi szerepvállalásra és a fáradhatatlan tenni akarásra ösztönözte Orlai Petrich Somát.

Külön kisfilmben örökítette meg a stáb az Orlai-házban található Petőfi szobát. A városban az 1800-as évek vége óta hagyománya van a Petőfi-kultusz ápolásának. Az emlékszobában többek között helyet kapott Bonyhai Benjámin, a költő barátjának széke, amelyben a közismert Orlai Petrich Soma festmény készült.

A stáb a határon túlra is ellátogatott, hogy lencsevégre kapja az Ampelopsis Versszínház A helység kalapácsa előadását Kolozsváron. A helység kalapácsa, Petőfi Sándor első könyve 1844-ben jelent meg. A költő által hőskölteménynek nevezett mű nem aratott átütő sikert a kortársak körében. A pimasz hangvételű, 19. századi költészeti trendeket és nemzetieskedést is kiparodizáló eposz elsőre talán sok volt a közönségnek. Annál nagyobb sikert aratott később, amikor humorára, iróniájára, a szellemes szószaporítások groteszk képeire és a parádés hexameterek hamisan patetikus hangvételére egyre inkább befogadóvá vált a közösség. Ezt a hőseposzt vitte színpadra az Ampelopsis Versszínház 2023. november 19-én Kolozsváron, a Petőfi reloaded program keretében, Petőfi Sándor bicentenáriumának tiszteletére.

Az Országos Közgyűjtemények Szövetsége honlapján elérhető utolsó kisfilm a kiskörösi Petőfi Szülőház és Emlékmúzeum 7 év című bicentenáriumi tárlatát mutatja be. *Az Év Kiállítása 2023* díjat elnyerő kiállítás a költő pályaképét egyedi nézőpontból, kreatív módszertani eszközökkel hozza közelebb. Petőfi alkotói pályájának rövid, 1842-1849 közé tehető, hét éves időszakáról kaphatunk képet. Petőfi itt írásai, művei és a korabeli történelmi személyiségek és események szűrőjén keresztül mutatkozik meg. A kiállítás egyedi vonalvezetése és remek koncepciója a Petőfi 200 emlékévben különösen is kiemelkedővé tette a kiskőrösi kiállítást. A rendezők arra is gondot fordítottak, hogy Petőfi irodalmi pályáját olyan modern technikai eszközökkel, animációkkal, vetítésekkel és hanganyagokkal illusztrálják, amihez könnyen lehet kapcsolódni 21. századi látogatói szemmel.

petofi200oksz@gmail.com • +36 30 655 2532 • 2000 Szentendre, Sztaravodai út 75.

Országos Múzeumigazgatói Konferencia 2023

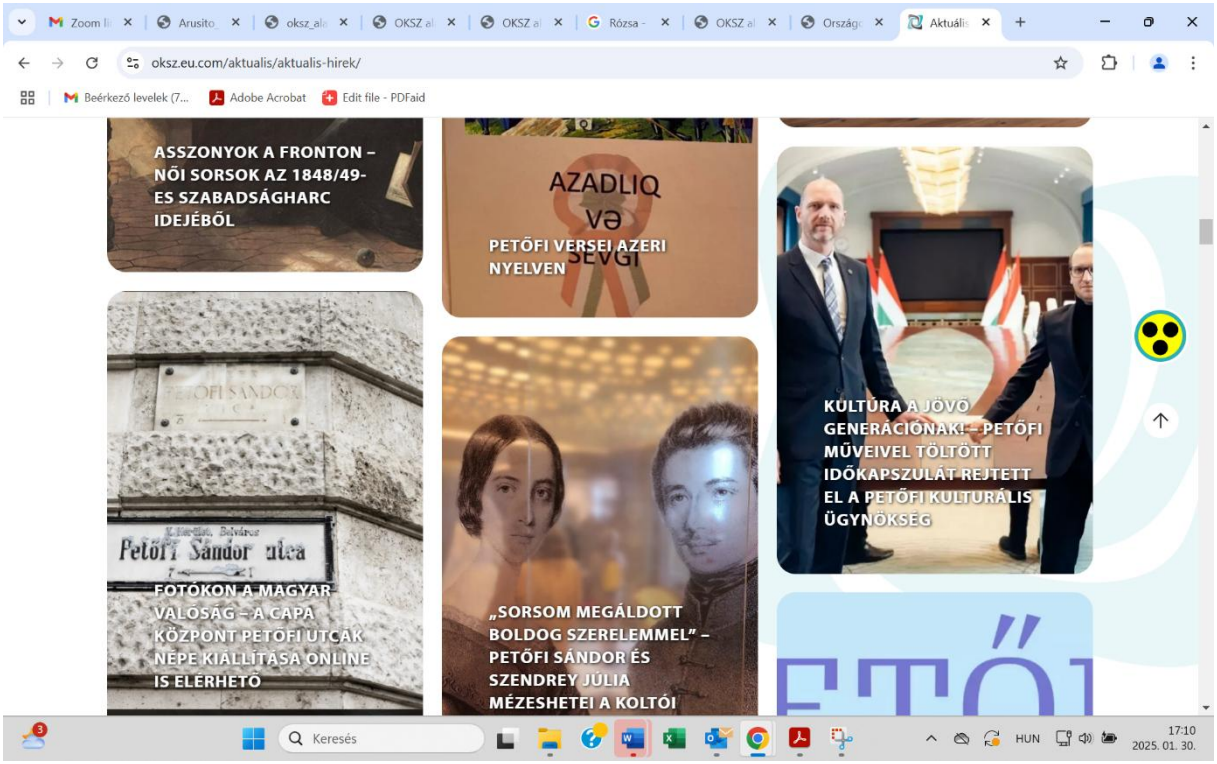
2023. szeptember 5-6-án szerveztük meg projektünk kiemelkedő eseményét, az Országos Múzeumigazgatói Konferenciát 200 ÉV PETŐFIVEL. MAGYAR MÚZEUMOK – 2023 címmel Visegrádon. A tanácskozáson mintegy 150, hazai és határon túli magyar múzeum vezetője volt jelen, a rendezvény megnyitóját dr. Vitályos Eszter miniszterhelyettes, a Dunakanyari térség országgyűlési képviselője, fő előadásait dr. Csorba László és Demeter Szilárd tartották. A konferencia középpontjában a Petőfi 200 Emlékév eredményei, módszertani tanulságait álltak, a fő előadásokon túl kerekasztalbeszélgetés és villámbemutatók sora mutatta be a legfontosabb múzeumi, főként kiállítási projekteket. https://oksz.eu.com/2023/09/18/200-ev-petofivel-eredmenyesen-zarult-a-2023-as-orszagos-muzeumigazgatoi-konferencia/

A programhoz kapcsolódó kommunikáció

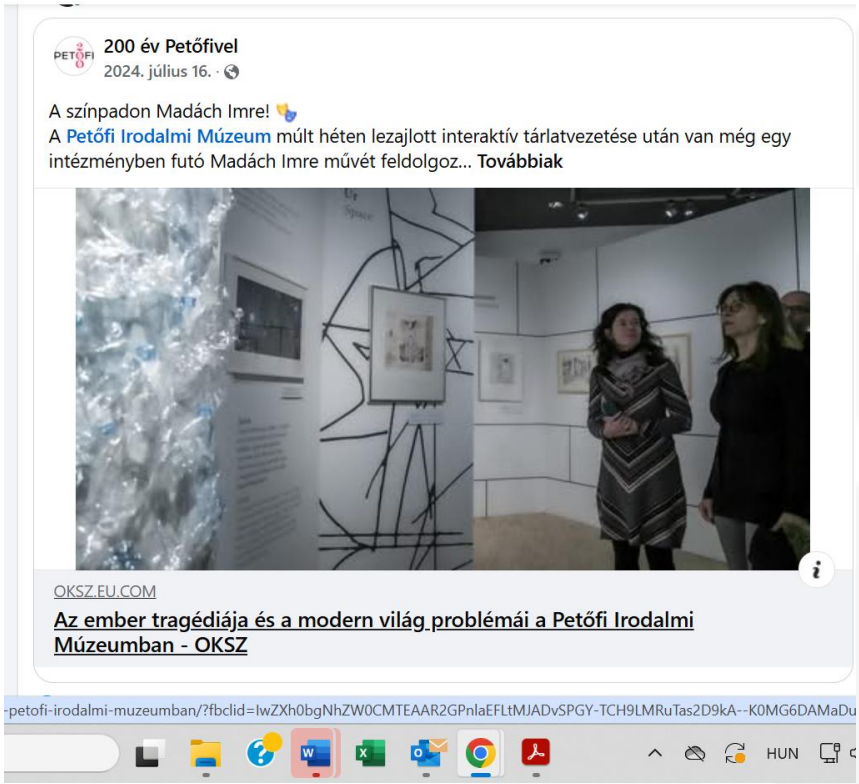
A szövetségünk honlapja

A OKSZ honlapján 2023. május 31-ig a programsorozathoz és a vállalt feladatokhoz kapcsolódóan kialakított új menüpontot működtettünk, ahová az új honlap elkészültéig töltöttük fel az emlékév eseményeire vonatkozó információkat. A Pazirik Kft-vel 2023.03.28-án kötöttünk szerződést, és a honlap fejlesztése 2023. május 31-re fejeződött be. Az új honlapon nagy hangsúlyt kapott a Petőfi 200 programban pályázati támogatást elnyerők digitális formában történő bemutatása. A honlap elérhetősége: https://oksz.eu.com. Az *Aktuális* című menüben folyamatosan adtuk közre a Petőfi-emlékév NKA támogatással megvalósult programokról, kiállításokról és eseményekről szóló tudósításokat, népszerűsítve azokat, a *Petőfi 200* menü pedig összefoglaló szöveget tartalmaz az emlékévre vonatkozóan. 2023-2024 folyamán összesen 10 hosszabb lélegzetű interjút is közreadtunk, amelyekben a projektért dolgozó szakértők, intézményvezetők, megvalósítók és történészek szólaltak meg, mutatták meg és értékelték a Petőfi 200 emlékévet. (Dr. Fabényi Júlia, dr. Vigh Annamária, dr. Kalla Zsuzsa, Kassai Hajnal, Ron Lustig, László György, Mészáros Márta, dr. Hermann Róbert, dr. Szabó Csaba, dr. Csorba László. Az interjúkat Vidra Bernadett készítette).

petofi200oksz@gmail.com • +36 30 655 2532 • 2000 Szentendre, Sztaravodai út 75.

2023 év elejétől nagyarányú kommunikációs kampány keretében tudósítottunk az OKSZ honlapján, Facebook fiókján az emlékév kiemelkedő eseményeiről, a Twitter felületén angol nyelvű tartalmakat és fordításokat adtunk közre Petőfi Sándorról.

petofi200oksz@gmail.com • +36 30 655 2532 • 2000 Szentendre, Sztaravodai út 75.

200 év Petőfivel - kiadvány

Az Országos Közgyűjtemények Szövetsége a szakmai beszámolók értékelése mellett a projekt záró fázisában, 2024. november végére készítette el a 200 év Petőfivel. az Országos Közgyűjtemények Szövetsége és a Petőfi 200 emlékév című, B/5-ös formátumban, 176 oldalon, 600 példányban megjelent kiadványt, a debreceni Kapitális Nyomda kivitelezésében, dr. Bereczki ibolya szerkesztésében. A kötet összefoglalja a projekt legfontosabb tevékenységeit és eredményeit (Bereczki Ibolya), közli a szakértői bizottság az emlékévhez készített előkészítő anyagát, külön írásban szól a projekt keretében elkészült online kiállításokról és a kisfilmekről (Vidra Bernadett). Nyomtatott formában itt olvasható az a 10 interjú, amely a Petőfi 200 emlékév legfontosabb eredményeit és hatását foglalja össze, neves megszólalókkal. A kiadvány 24 tudósítást is tartalmaz a projekt izgalmas, érdekes eseményeiről, magyarországi és határon túli helyszínekről válogatva (Vidra Bernadett). A kiadvány végén angol nyelvű összefoglaló olvasható az Országos Közgyűjtemények Szövetsége projektbeli tevékenységéről.

A beszámoló összeállításában közreműködött Kalló Regina, Bagyó Kinga, Vidra Bernadett.

Szentendre, 2025. január 29.

Dr. Bereczki Ibolya, OKSZ ügyvezető titkár, projekt koordinátor

petofi200oksz@gmail.com • +36 30 655 2532 • 2000 Szentendre, Sztaravodai út 75.